

Беше се снабдил със Съветски паспорт, но не смееше да се върне при семейството си, с което кореспондираше. Не обичаше болшениките, но винаги изтъкваше, че Русия е велика и непобедима страна.

По-близък обаче, винаги бях с моят "адаш" Стефко. Като ергени с него имахме "Общи интереси". Кърстанов не одобряваше тези мой връзки с "простолюдието", което оронвало престижа ми като научен сътрудник. Приятел на Стефко беше и техника Първан Симеонов, който обичаше да си прави с него "лоши шагички". Такава му устрои и на Иванов ден, тогава на 20 януари. Ще я предам накратко. След като бях обиколил набързо няколко "именници", накрая отидох в дома на птицевъдния гледач Иван Пенев. Имаше доста гости, като при влизането ми, Първан, който беше там, ми съобщи че току що сгодили моят "адаш" Стефко за непознатото за мен момиче Латинка. Сега аз следвало, като приятел на Стефко да благословя този годеж. Стефко, заедно с момичето бяха поставени на централно място сред гостите. Настаниха и мене до "адаша".

Разбрах от поведението на останалите, че това е никаква "шега" и започнах да убеждавам Стефко да не бърза, за да проучим момичето, има ли чеиз, какъв му е "джинса" и прочие. Вглеждайки се в момичето, бързо познах, че това е насърко приетият млад птицевъден работник Латун, който много успешно беше деквизиран и станал Латинка. Рещих да измъквам "адаша" от тази "лоша шага" на Първан. Станах и обявих, че "годежа" е невалиден, тъй като професията не е проверил момичето, а нямат съгласието и на родителите му. Стефко започна да мърмори, че вече дал дума и не може да се откаже. Намеси се и Първан и се получи един смешен "джамбазълък", обиден за всеки нормален човек. Просто се получаваше гавра с мечтанията и стремежите на простикият човечец.

Обявих, че с Стефко ще обявим решението си след като говорим с родителите на момичето и насила изведох Стефко от този дом,

като обясних, че отиваме на гости в Иван Мечкаров. Отведох ~~го~~ го в стаичката му и го принудих да легне да спи. Предупредих ~~и~~ го да не предприема нищо, без да ми се обади.

На следващия ден обаче, Първан продължава да разиграва сценарията си пред "адаша". Доведе го, за да му уреди разговор по телефона с Латинка, която била заминала да вземе съгласието на родителите си. Стефко ^{запис} преди това поискал да говори с мене.

Оставил го в моята стая, ходих уж до телефонната кабина, върнах се при него и обявих, че не можем да се свържем с Латинка. Обещах на Стефко, че ще говорим с Иван Пенев, роднина на родителите й, за да вземем съгласието им. След това изпратих Стефко на работа и забраних на Първан да се подграва повече с "адаша".

Говорих с Иван Пенев, който съобщи на Стефко, че родителите на Латинка, отказали да годят дъщеря си. Така приключи тази история, резултат на стремежа на някои хора да се забавляват с по-простите и наивни хорица.

От началото на 1952 година влезе в сила приетият от Народното събрание нов "Кодекс на труда". Въз основа на него беше сключен и първият "Колективен трудов договор" между профорганизацията, като представител на работниците и служителите и административното ръководство на института. При разработването му на няколко пъти влизах в сериозни противоречия с директора К. Иванов. Наложи се да търся и съдействието на секретаря на ППО на БКП - Яко Кацаров. Директора, макар и член на БКП се оказа крайно консервативен към правата на работниците и служителите.

Дотогава, работещите в ДЗС и научните институти, отдалечени от населените места, ползваха бесплатни квартири, отопление, осветление и споменатия вече порцион за хранене в стола. Гледащи те на животни ползваха само 14 дни платен домашен отпуск и нямаха право на седмичен почивен ден. Можеха да отсъствуват от

работка само при заболяване и крайна наложителна нужда. Гледачите на крави, с прекъсвания работеха повече от 12 часа, като даваха и нощно дежурство. Затова живееха във фермата. Работният ден от 8 часа, обявяван с камбана, при тях въобще не се спазваше.

С новият Кодекс на труда се въвеждаше 46 часова работна седмица и 24 до 25 работни дни в месеца. Есички следваще да работят 5 дни по 8 часа, в събота 6 часа и неделя почиват. То-ва наложи в животновъдните ферми да назначим на 5 гледачи по един сменен гледач, осигуряващ почивните им дни всяка седмица. Платеният домашен отпуск на гледачите на животни ставаше 20 дни, а на тия в полевъдството оставаше 14 дни. Наложи се във всяка животновъдна ферма да разработваме отделен дневен режим на работа. Най-големите спорове възникнаха между нас от профкомитета от една страна и директора и Ан. Геров от друга, по отношение режима на работа в краварника. Поради различията в режимите на работа, беше спряно биенето на камбаната. Доста спорехме и за правото на гледачите през почивните дни, да имат или не право да напускат фермите, защото щели да се пренасят болести по животните. Накрая се реши, при завършване на излизащите извън района на института, когато се завърнат и следва да посещават животновъдните ферми, задължително да се дезинфекцират, като обличат чисти работни облекла и обувки. За целта се осигуряваха безплатни работни облекла и обувки. Въвеждаше се минимално заплащане на квартираните, отопление и осветлението. Премахваше се порциона, но се осигуряваше 50 на сто намаление на храната в стола и произвежданите в института хранителни продукти за работещите в института.

Профкомитета създаде "хлебна каса", със средства от работещите в института, като ръководството ѝ поехме от профко-

митета. Аз поех нейното счетоводство с помощта на гл. счетоводител Петко Ан. Петков, а Димо Захариев доставката и смилането на закупената пшеница на брашно. Назначихме и нов фуранджия Георги Танев със заплата от "Хлебната каса". По този начин до 1955 година осигурявахме хляба на живеещите в института. Доставих спорове възникнаха с ръководството и по правата задълженията на дежурният специалист в неделен ден. Накрая се уточнихме да имам правата на зам. директор. Беше длъжен в специална книга да записва произшествията и решенията по тях, като след дежурството си в понеделника ги докладва на директора. Директора и Ан. Геров отначало настояваша, дежурния да знаел през почивния ден местонахождението на специалистите и при нужда да ги вика, като праща файтона за целта. Наложихме мнението, че следва да търси помощта на дежурният във ветеринарната лечебница в града. По това време всички специалисти и служители живееха в института, но следващо да бъдат свободни в почивният си ден. Ние от профкомитета, всеки почивен ден организирахме колективни посещения на кино и театър, като извозвахме желаещите с камиона, а по-късно със закупеният служебен автобус. През останалите дни, гледачите на животни през почивните ^{съ} дни можеха да ползват превоз само до града, а до селата сами се предвижваха.

С Кодекса на труда доста се подобриха условията за работа на работниците и служителите.

С напредване на колективизацията в селското стопанство се създадоха условия за интензификацията и повишаване ефективността на труда на селяните. През 1952 г. почти 75 на сто от обработваемата земя беше в ТКЗС и ДЗС. Честите нарушения при спазване доброволността при създаването на ТКЗС бяха преустановени със специално решение на Министерския съвет.

В края на януари, всички научници сътрудници бяхме два дни на годишен отчетен научен съвет в ЦНИИК-гр. Костинброд. Нощувахме в хотелите на София и всяка сутрин пътувахме до гара Костинброд и от там около 2 км пеш по железопътната линия до института. На него беше приет и новият тематичен план за 1952 г. Проведоха се интересни дискусии по породното подобрение на животните и птиците в страната. Като научен сътрудник бях официално включен в колектива по създаване на средно тежка порода кокошка за яйца и месо. Вече споменах, че като ръководител на птицфермата, Табаков ме беше включил в работата по нея още от 1950 г.

При престоят ни вечер в София, посетих дома на приятеля си Марин П. Камбуров. Той не беше в къщи, но ме посрещна съпругата му. Извиних ѝ за нашето писмо-некролог, като малка приятелска шега. Описах ѝ доста подробно съвместният ми живот със съпруга ѝ, въпреки големите различия в характерите ни. Постепенно тя се отвори и сподели някой от своите трудности в съвместният им живот с Марин. Посочих ѝ, че с взаимни отстъпки всичко може да бъде преодоляно, както е било между нас двамата. Накрая се разделихме като приетели и аз се прибрах в хотела без да дочекам Марин. Наскоро след като се завърнахме от София, получих писмо от Марин. Критикуваше ме загдето не съм го дочекал и накрая в неговия си стил ме хвалеше: "Какво си плямпал пред моята Вайна бе магаре? Тя след писмото Ви, толкова те беше намразила, заецно с бай Стоян, а сега е в възторг от тебе! Дойдеш ли в София, без мен в моет дом няма да влизаш, защото може да мамосаш жена ми?" Стана ми ясно, че мога спокойно да посещавам дома на семейство Камбурови.

През февруари в института проведохме 30-дневен курс за бригадири-птицевъди, с около 40 курсисти от цялата страна.

Аз бях отговорник по организацията на курса. Повечето лекции изнесе Табаков, а ние с К. Иванов имахме само по няколко . Практическите им занимания проведох изцяло аз. С участниците в *снимка* курса имам съхранена снимка.

С напредването ми в специалността, К. Иванов започна все по-открито да проявява неприязнь към мене. За стабилизацията на положението си разчитах основно на подкрепата на Я. Кацаров, като Партиен секретар, ~~на~~ приятеля си Андон Атанасов, отговарящ от МВР за нашият институт и на известният имунитет, който ми се гарантираше като зам. Председател на профкомитета в института. Тогава не познавах още напълно К. Иванов и на какви долни ходове е способен. Скоро обаче те се проявиха.

На 3 април той ме извика в дирекцията и ми връчи заповед от Окръжният народен съвет-гр. Стара Загора. Тя беше под № 1417 от 29 март 1952 година, с която ме назначават за главен инспектор-зоотехник към съвета. Не се овладях и заявих на К. Иванов, че този "номер" без мое съгласие няма да мне. По Кодекса на труда без моя молба, никой не можеше да ме премества другаде или назначава. Той ми отговори, че ОНС-гр. Стара Загора, като по висша инстанция имал това право. Отговорих му, че ОНС-гр. Ст. Загора, не е по висша инстанция от Министерство на земеделието, назначило ме за научен сътрудник. След като излязох от кабинета му, веднага се свързах с М-вото, отдел "кадри" завеждан от бивша моя състуденка, за което споменавах и преди. След като я информирах за заповедта, тя ме успокои, че ~~без~~ без тяхното съгласие тази заповед е невалидна. След няколко дни К. Иванов ми ~~информира~~, че заповедта е анулирана. За случая информирах Я. Кацаров, като Партиев секретар и Андон Атанасов от МВР. Ст. Загора. По-късно последният ми изясни, че всичко и станало по искане на К. Иванов пред Христо Нанев, негов съ-

селянин и Председател на ОНС-Ст-Загора. Последния говорил и с баща^и, но той му отговорил, че това си е моя работа.

По молба на Я. Кацаров, участвувах заедно с него няколко дни в селата: Оризово, Опълченец и Мирово, а накрая и в гр. Чирпан при бонитировката вълната на овцете. Това много раздразни Ив. Табаков и с него имахме много труден и сериозен разговор.

По това време с него работехме ~~възстановната голяма~~ стаят на бюро, поставени едно към друго, на I-ият етаж на административната сграда. В нея бяха бюрата на домакина и деловодителя- машинописец, а в най-източната част бюрата на Ан. Геров и Хр. Кръстанов. Разговорите водени между Геров и Табаков ни бяха много полезни. При един от тях, Геров ~~най-подробно~~ изложи най- подробно трудностите при създаване на една нова чистопородна линия в говедовъдството. За това били необходими 25 - 30 години или цялата служба на един специалист-говедовъд. При птицевъдството това можело да стане за 4 - 5 години поради бързото им възпроизводство. Табаков не му остана дължен, отговаряйки му в своят типичен стил: "Да Геров, за теб работата на нас птицевъдите е ~~акато~~ ори, мели и як! Ние с теб се познаваме много добре още от началото на ~~кариетата~~ ни като специалисти-животновъди. Като е толкова лесна работата ~~на~~ селекцията на птиците, защо навремето избяга от тях? Нали първата ти публикация беше за Странжанска местна кокошка?. След като се убеди, че за 4-5 години ще те разберат какво можеш, ти бързо напусна птицевъдството. Сега като говедовъд и след 30 години няма да могат да те разберат, какво можеш! Всяко въдство има своето значение за изхранването на хората и икономиката на страната и има ~~своите~~ трудности и проблеми."

Понеже Кръстанов не ми правеше компания при посещенията ми в града, се свързах по-близко с колегите на Тенко в болни-

цата. Там беше се оформила една много забавна група от стажант-лекари и лекари ергени и няколко млади момичета, предимно ~~медицински~~ сестри. След работа често се събираха в канцеларията на профсъюза на медицинските работници. Тя беше ~~между~~ бул. "Руски" и бившата мъжка гимназия/Строителният техникум/. Председател на този профсъюз беше Стоян Николов/Черния ~~войт~~ ^{войт} ~~У~~ беше ергенин и активен участник в групата. В нея участваха младите лекари: Денчо Бъчваров, Хачо Богосян, Рашо Рашев/хирург Чашев, моят приятел Тенко и други, предимно стажанти-лекари. По-рядко идвала и няколко млади лекарки, а постоянни бяха 4 - 5 медицински сестри. През пролетта и лятото, в неделните дни се организираха няколко групови посещения до Старозагорските и Чинакийските бани, а веднаж ходихме с влака и до Плачковски, където пренощувахме. Често посещавах приятелите си и в болницата.

Посещенията ми в града след работа вечер, не се одобряваша от Ив. Табаков, защото два пъти в седмицата/понеделник и четвъртък/ вечер от 19 часа, следващо да правя прегледа на яйца за люпене в инкубаторите. Веднаж един такъв преглед съвпадна с много забавна среща на тази група. Предупредих инкубаториста Т. Илиев, че ще направя прегледа, когато се завърна през нощта и отидох в града. Прегледа направих след завръщането си между 1,30 и 3,30 часа след полунощ. През денят Табаков ми направи сериозна забележка, че съм нарушил утвърдения от него порядък, този преглед да се прави от 19 до 21 часа. Раздразнен от доноса на Т. Илиев му отговорих, че във всичко ръководство по птицевъдство е посочено, че прегледа се прави между 6-тия и 7-мия ден от началото на люпенето, а аз съм спазил този срок. Табаков ми отговори, че съм прав, но искал да ме научи на определени навици в работата ми като птицевъд.

Навиците в работата и личният живот на всеки човек му гарантирали стабилни успехи. Аз приех доводите му за основателни.

Повече спорове на тази тема с моят учител в птицевъдството не сме имали. Той имаше положително отношение към навиците ми да дружа с младежите в института и спортувам, да посещавам кино и театър, да не пуша и употребявам алкохол.

От месец април, отношенията ми с една от сестрите Саня Каракашева станаха по-близки. Тя беше секретар на ДСНМ в болницата и активен участник в групата. Беше от гр. Плевен и много нахално ми се натрапваше. Аз обаче много не я харесвах и се стараех ~~да~~ да не се ангажирам с нея.

Тази година с Димо Захариев като профдятели организирахме честването на "Празника на труда" / 1-ви май/. Отчетохме сървнуването на общо събрание в института и го отразихме в нарисувани от нас диаграми. С помощта на организирана комисия, проведохме безплатния банкет с музика и веселие на открыто до гората, източно от Бекърското жилище.

Съгласно Кодекса на труда, гледачите на животни работещи на "2-ви май", "9-ти септември" и "Нова година" получаваха двойни наднини.

На 30 април аз получих повиквателна заповед от военните, съгласно която следващата 2 май да бъда в I-во Огнестрелно отделение-гара Костенец. От Стара Загора бяхме само двама, ^{по заключение с един} ~~Той беше~~ счетоводител ~~от~~ завод "Сърп и чук" ~~беше~~ служил като химик. В Огнестрелното бяхме една батарея запасни-офицери, всички химици и само 6 души-пиротехници. От тях само двама: Христо Куртев/майчето/, учител по история в гр. Ямбол и Иван Спасов, учител в с. Песнопой, Карловско, бяха мои съвипусници от школата във Военната фабрика-гр. Казанлък.

Портала на поделението беше на около 1,5 км юго-западно

от гарата в Костенец. Общо в батареята бяхме 45 души от лейтенанти до капитани. Единият от тях капитан Тошев, беше колега работещ в Министерство на земеделието. С нас беше и инженер-химик Мищелов, бивш футболист в националния отбор. Повечето запасници от батареята бяха висшисти. Бяхме настанени в приземният етаж на двуетажната сграда на поделението. В нея бяха занималната, помещението на охранителната батарея, столовата и щаба. Тоалетните с умивалнята бяха в отделна сграда, през плаща срещу централната сграда.

Командир на Отделението беше подполковник Боричев, оръжеен техник. С него бяхме заедно към края на школата ни във Военната фабрика-гр. Казанлък. Беше като мен активен спортист и футболист. Общо обстановката ми беше позната и близка, като тази в 2-ро Огнестрелно отделение в Карлово.

Занятията ни се провеждаха в една от занимателните зали, сутрин от 8 до 12 и след обед от 14 до 18 часа. Често след обед бяхме на практически занятия в лабораторията, която беше в източната част до железопътната гара на Отделението. Сутрин след физардката, строени отделно с цялия състав на Отделението отивахме на закуска в столовата. След това самостоятелно на нашите занятия. След вечеря, от 19 до 22 часа бяхме свободни и до вечерна проверка можехме да излизаме до гарата в Костенец.

Отделението беше разположено по протежението на добре залесена котловина, дълга почти 3 км. Започваше юго-западно от гарата Костенец и завършваше на около километър юго-източно от селището Костенец, в подножието на Рила. Складовете бяха вкопани в земята и добре замаскирани. Целият район беше заграден с двойна и висока мрежено-телена ограда. Влизането в района ставаше само през портала. В близост до плаща, имаше футболно игрище и комплекс със спортни уреди/лостове, халки, стълби за

катерене и др/. Отделението участвува с играчи във футболният отбор на гара Костенец. В нашата батарея се оказаха доста активни спортисти, които скоро се включиха във футболния и волейболни отбори на Отделението, както и в кросовите бягания. Ка-то треньор на волейболистите се изяви запасняка инженер-химик Любо от Хасково.

Занятията ни се провеждаха само в заседателната зала, като нямахме право да изнасяме учебници и тетрадки извън нея. То-ва ни осигуряваше много свободно време ~~из нет~~, особено в неделните дни.

Още при първото посещение на гарата в Костенец, посетих братовчедка си Пенка Ст. Ташева, чийто съпруг беше от гара Костенец. Тук по това време, беше при родителите си и Ганка, съпругата на братовчед ми Васил Кънчев/боба/.

Преки началници от Отделението ни бяха само командира и един старшина. Командир на нашата батарея от запасници беше нашият запасник капитан Ташев, споменатия вече мой колега. Той ни строяше по всички поводи, както и за вечерна проверка. Па-азбучен ред се редувахме за дневални и дежурни по батарея, не-зависимо от военните ни чинове. Преподаватели ни бяха щатните пиротехници от Отделението. Те ни запознаваха с новите руски боеприпаси, въведени на въоръжение в нашата армия. За инженер-химиците това беше нова материя, докато за нас пиротехниците особено участвувалите във войната нямаше проблеми.

Близо до лабораторията, в изолирано помещение чрез топе-не се извличаше тротила от старите бракувани снаряди. Тук ~~бое~~ беше загинал мой колега Васил Паунов по време на студенството. Направих бележка на подполковник Боричев, че няма възпоме-нателна плоча за това. Отговори ми, че това действувало демо-билизиращо за служащите в Отделението. Само в архива се съхра-

нявала документация за нещастните случаи.

При посещения на гара Костенец, нашите инженер-химици установиха връзка с колегите си от Киритената фабрика и тази за Анилинови бои. В самата батарея се сформира група от певци с две китари. Съжелявах, че и аз не взех моята мандолина.

Музикалният и певческият ни състав се ръководеше от инж. химик Пенcho Ив. Пенчев от гр. Ловеч. Той беше добър певец и китарист. В състава участвува Васката, Янко, Пешо, Любо, Бабача и др.

Повечето от тях ^{бързо} активни спортсти. Освен заводите на гарата, музикалната ни група започна да посещава в неделни дни баните в Момин проход, ^{бързо} курорта "Г. Димитров" в селото Костин брод, който беше почти в самата Рила. Там често посещавахме и ресторант "Чародейка". Установихме връзка и с болните от ТБЦ млади момичета в трите вили, наричани "Трите златни рогчета". Няколко пъти посетихме и курортните селища Долна баня и Пчелин.

~~Обикновено~~ Поради влажното и дъждовно време ^{бързо} през първите две седмици аз получих остра синузитна криза. Арменеца лекар на Отделението ~~обикновено~~ считаше, че симулирам, за да бъда освободен от запаса. След като три дни лежах в помещението и не ходих на занятия, дойде да ме види подполковник Боричев. Той доведе лекар-инhalатор от санаториума ^{бързо} Момин проход, за да ме прегледа. След ~~тако~~ установи остро възпаление на синузита ми ^{бързо} той ~~предложи~~ изпрати ^{бързо} мене във Военната болница ^{бързо} София. С военна линейка ^{бързо} извозен и веднага приет в отделение "Уши, нос и гърло" с завеждащ полковник д-р Ушев. Настанен бях в стая, заедно с три войничета-границари, насконо ^{бързо} "транспирани" / правене отвор в синузитите и почистване им/. На едното от войничетата, въпреки транспирацията, синузитите бяха отново забрали. До тогава считах "транспирацията" като сигурно средство за излекуване на хроническия синузит. След прегледа при д-р

Ушев ми дадоха болкоуспокояващи лекарства и насрочиха ~~транс~~ нацията за след два дни. От контактите си в стаята с оперирани войничета се убедих, че не следва да се подлагам на ~~транс~~ панация, ~~докато~~ преди това не се опита да се почистят синузите с пункции. Нали вече това лечение ми беше прилагано два пъти с известен положителен ефект. Затова при визитацията на следващият ден ~~запис~~ на д-р Ушев ~~м~~ заявих, че отказвам ~~транс~~ панацията, докато не се използва ~~транс~~ най-напред пункциите. Раздразнен, той нареди да ме изпишат от отделението и върнат в Поделението, като усложненията следвало да си понеса сам. Уверен че съм прав, аз настоявах на своето. Същия ден след обед, при мен дойде един по-млад лекар, капитан от същото отделение

Разбраял, че съм научен сътрудник и бивш фронтовак-пиротехник той успял да убеди д-р Ушев да ме лекуват с физиотерапия и пункции. Този лекар беше от гр. Казанлък, но сега не си спомня ~~името~~ неговото име. Така останах в болницата 18 дни и успешно лекуван с пункции и физиотерапия. Свързах се с Марин Камбуров и той на няколко пъти ме посещава в болницата. Посети ме и състудент на Тенко, работещ в София, на който бях с писмо описал състоянието си и къде се намирам. По това време в София времето продължаваше да е хладно и дъждовно. Даже на 24 май вала и сняг, но не направи снежна покривка.

По същата време/24 май/, се провежда втората среща на ~~зас~~ вършилите мъжката гимназия през 1942 година, на ~~което~~ не можах да присъствувам.

В края на май бях изписан и се завърнах в Огнестрелното отделение-гара Костенец. Положих доста усилия, за да наваксам пропуснатите занятия. Затова едва от края на месец юни започнах да участвувам в културните и спортни занимания на ~~зас~~ пасищите. Участвувах в два футболни мача с отбора на гара

Костенец и във волейболните срещи с отбора на Оделението, срещу волейболният отбор на "Спартак", София, който беше на тренировъчен лагер в летовището "Г. Димитров". Играех предимно като разпределител, като ~~бях~~ еднакво добър и с двете си ръце. Вече споменах, че съм "левак".

От престоят си в I-во Огнестрелно отделение имам съхранени няколко снимки. На две сме с цялата офицерска батарея, на друга в поход към полигона на Отделението на четвърта сме музикалната група /Долчинков, Ив. Спасов, Тошев, Куртев, Цветков и И. П. Пенев/. На една от снимките сме двамата с инж. химик Васил Ст. Василев, до водопада на летовище "Г. Димитров".

Наскоро след като се завърнах от болницата, без покана от моя страна при мен в Костенец идва Саня Каларашева. След посещението й, реших че следва обезательно да се "откача" от нея.

На 19 и 20 юли с група "запалени" туристи, организирахме поход до хижа "Белмекен". В групата блъже: Марков, Долчинков, Тошев, Младенов, Пешо, Янко, Бабача и други. От курорт "Г. Димитров" с група летовници се предвишихме до хижата. Тя беше запечата поради "шапка" по животните. За да можем да нощуваме, я разпечахме. До хижата и езерото до нея, имам съхранени с групата две снимки. След това с Бабача /от Пловдив/ решихме да изкашим насрещният връх "Равни чал", от северната му стръмна част. Аз поведох, а той се движеше след мен. Поддържахме само звукова сигнална връзка, но скоро той изостана. Когато излязох на върха до пирамидата, установих че Бабача ме е изоставил и се върнал. Беше 19 часа, започна да пада мъгла и аз по обратният стръмен път не можех да се върна. Реших да изчакам, но мъглата стана още по-гъста и студена. Замръкнах до пирамидата, от която не смеех да се отдалеча. Съжелявах за проявеният от мене рисков "героизъм", но трябваше да се подгответя и

нощувам до пирамидата. Бях с лятна униформа и само едно по-ходно войнишко платнище, сгънато през рамото ми. Наоколо липсаха храсти и нямах възможност да запаля огън. Започна една дълга, студена и мъчителна нощ. Увит в платнището, трябваше не прекъснато да се движа, за да не заспя и замръзна, като често подскочах, а бях на над 2,500 метра надморска височина. Въпреки вълненото си синьо таке, което носех под кепето си след завръщането от болницата, щях наново да възпъля и синузита си

Съвсем безотговорно подлагах на изпитание, не само моралната и психическа устойчивост, но сериозно и здравето си. След полунощ мъглата се разсей и стана още по-студено. Все пак издържах до изгрева на слънцето и след като ме постопли, добих смелост да се полюбувам на красивата панорама, на юг към долината на река Места през лабиринта от върхове на Рила и към връх Мусала на запад. ~~Над изток~~, Непосредствено ^{на изток} връх "Белмекен", а на север под върха беше езерото с хижата "Белмекен". След нея в дълбочина ^{фатиг} долината на река Марица, а след това гористите възвищения на Западна Средна гора.

След това потеглих по западния склон на върха и към 9 часа се завърнах на хижата. Там сварих колегите си да организирват издирането ми начело с Бабача. След като изпих два горещи чая, им разправих, колко "санда̀ка клинци съм наковал", подскочайки цяла нощ, за да не замръзна. Малко преди обед тръгнахме обратно и до вечерта се прибрахме в Отделението.

Към края на юли, завършиха занятията ни и ние започнахме подготовката на изпитите, успешното вземане на които беше свързано с повишаване офицерското ни звание. Преди тях обаче подполковник Боричев включи 8 души от нас запасняците в група спортисти, които ще представлява Отделението на Общоармейските състезания от 5 до 10 август в с. Петърч, Софийско. Аз

бях между тях, а това значеше да остана още седмица запас след уволнението на запасният. С писмо се бяхме уговорили с ~~таборището~~ Недъо Чепът на 1 август да се срещнем на връх Бузлуджа. Започнаха търся повод и се измъкна от тази спортна група, за да мога да се уволня на 30 юли. Това ми се отдаде съвсем случайно и непредвидено.

Въпреки свободния ни режим като офицери, ние бяхме да спазваме военният порядък. Поради рисковата си специалност, ние паротехниците бяхме малко недисциплинира, а аз ^{догуши} носенето на униформата. Седмица преди уволнението ни, бях дежурен по батарея, а Пенчо Ив. Пенчев дневален. Като такъв бях длъжен до 23 часа през нощта да не лягам да спя, а след това да лягам на леглото ~~без~~, без да съблигам униформата си. След проверката, предупредих дневалния че лягам да спя, ако дойде подпоковника на проверка, да му рапортвува и като дежурен. Към 24 часа Боричев идва на проверка, заедно със заместника си по политическата част. След рапорта на дневалния, Боричев питаш кой е дежурният и нареджа дневалния да ме събуди, за да му докладвам ~~написано~~. Събуден, започнах най-спокойно да се обличам, а началниците стоейки между леглата да ме чакат. Раздразнен Боричев ми извика: "Ножчев, докога ще те чакам да ми рапортуваш?". Отговорих му, че по ~~устава~~ следва да съм в порядък с униформата при рапорта. Това още повече го раздразни и той бързо напуснаха помещението. Аз отново се сблъсках и легнах да спя. Сутринта, след закуска ме повикаха в неговата стая. В присъствие на заместника си, той сериозно ме порица, на което му отговорих, че има пълното основание да ме накаже, за което няма да му се обидя. С това обаче няма да ме направи военен. Накрая го помолих да ме извини за създадената неприятност.

На ~~същия~~ утрешният преглед, пред строеният състав на Отделение

то бях изкаран пред строя и ^{МК} обявено "мъррене" за нарушението. Обиден, аз престанах да участвувах в подготовката на спортната група, като се оправдавах, че поради престоя си в болницата съм изостанал в подготовката на изпитите. Така се измъкнах от спортната група.

Изпитите преминаха за мен успешно и аз бях между тримата първенци по успех. Въпреки това, вместо да бъда повишен, за нарушението си, аз бях понижен в младши лейтенант. Всички в нашата запасна офицерска батарея, независимо от нивото на успеха ^{ми} при изпитите, бяха повишени в офицерско звание. Аз обаче се уволних заедно с останалите на 30 юли.

Доста по-късно, през 1962 година срещнах Боричев в София. Оплака ми се, че бил уволнен като офицер през 1957 година, и работел като началник ТРЗ в един завод в София. Доста нетактично му напомних, че въпреки престараването му, не е успял във военната кариера. Аз въпреки и младши лейтенант от запаса, съм вече кандидат на науките и старши научен сътрудник II-ра степен.

Докато бяхме запас в I-во Огнестрелно отделение, на 1 ^{юни} юли 1952 година беше премахната купонната система в страната и извършена обмяна на парите, резултат на стабилизация на икономиката в България.

По същото време в Швейцария се проведе Световното първенство по футбол. На него най-добри прояви имаше унгарския национален отбор, в който играеха футболистите: Пушкаш, Хидекути, Коциш и други. Впечатляващо победиха в своята група германците с 6 : 2, но загубиха на финала от тях с 3 : 2.

На 31 ^{юни} все завърнах в Стара Загора. Същия ден отидох в института и уредих домашната си отпушка, на която имах право след три месечният си запас. Тенко/д-р Симеонов/ беше постъ-

пол лекар към едно военно поделение от Границни войски в гр Симитли, Благоевградско. След уговорка с родителите му, за скита танията си из Балката, взех със себе си гимназиста Станчо Ганчев. Баща му Ганчо Станчев беше механик в института. За да се подготви, трябваше да го изчакам един ден и потеглихме на 2 август. По този начин пропуснах срещата на връх Бузлуджа с габровци. На Бузлуджа обаче се запознахме с петима туристи от гр. Трябна и на следващият ден заедно с тях потеглихме за връх Свети Никола и хижа "Узана". Навсякъде отделях време и запознавах Станчо с историческите ~~народ~~ности и забележителности из планината. Станчо бързо се адаптира и се държеше добре като турист. На хижа "Узана" разбрахме че "габровци" с Недъо били там, но сутринта през село Зелено дърво се върнали в Габрово.

На 4 август, заедно с "тревналиите" през Равна гора, Корита и Синята локва към 13 часа бяхме на хижа "Мазалат - Росица".

Движейки се заедно "тревнелиите", споделиха с мене намерението се, от хижа "Мазалат" през Ак-дере /Габровница/ да се изкачат на връх Мазалат и в местността "Белите извори" да си наберат еделвайси. Там били по-хубави от тези на "Куру-дере".

Приеха да отида с тях, но запазя в тайна намеренията им. Брането на еделвайси беше строго забранено. Реших обаче да не вземам Станчо, като му обясних, че следва да почне един ден на хижата.

Същия ден към 17 часа, на хижа "Мазалат - Росица" пристигна групата от известни наши туристи, участници в похода "Ком - Емине". Между тях бяха и нашите старозагорски туристи: Иван Дечев /адвокат/ и Маждраков /служител в БДЖ/. Познавах се и с двамата. При посрещането им, със Станчо на няколко пъти извикахме, приветствуващи ги: "Браво на туристите от Стара Загора!"

Надявах се, никога да мога да участвувам в този поход.

След като изпратихме групата "Ком - Емине" за хижа "Узана" сутринта на 5 август без Станчо, заедно с "тревналии", през Габровница потеглихме за връх Мазалат. Под него, в район с много стръмни канари, попаднахме на туристически лагер с две палатки. Бяха четирима туристи, водени от известният алпинист-катерац Енчо Петков. Заедно със съпругата си, своят син и още един младеж, се подготвяха да изкачат една от най-отвесната и голяма канара в този район. Запознахме се с тях, като разгледахме екипировката им, гарантираща сигурност при изкачването.

След това ние продължихме по пътеката между канарите за върхя, водени от един от "тревналиите". Северо-източно от върха се спуснахме в местността "Белите извори", която се оказа не много стръмна и канариста котловина. На малки туфи между скалите бяха еделвайсите. Повечето бяха дребни и ние започнахме да търсим и късаме само по-едрите. Водача ни предупреди да не ги късаме с корените. Всеки от нас откъсна по 15 до 20 броя. След това ги притиснахме между листове от вестници и ги поставихме в дъното на раниците си. Всички след това се изкачихме на връх "Мазалат", където един от "тревналиите" с фотоапарата си ни направи няколко снимки. Някои от тях съхранивам и досега. На връщане минахме край групата на Енчо Петков, която почиваша, успешно преодолела канарата. Едва късно вечерта се прибрахме на хижата. Станчо ми се похвали, че с пазача през денят се изкачили на връх Матерн хорн. Не му споменах нищо за набраните от нас еделвайси.

Късно през нощта, бяхме събудени по тревога от пазача на хижата. От към "Синята локва" се чували викове за помощ. С запалени фенери излязохме на билото източно от хижата. Скоро при нас дойде голяма група, предимно брадати мъже с две жени

СИЛАНЧЕ
и пр. Мечка

и няколко катъра със багажите им. Тръгнали от хижа "Узана" късно след обед и още на "Корита" замъркнали, като на няколко губели пътеката. Оставихме пазача да ги настанява, а ние си легнахме, защото смятахме сутринта рано да потеглихм за хижа "Тъжа".

Бутринта обаче имаше много гъста мъгла и решихме да потеглим към 10 часа. По време на закуската, пазача ни информира че групата с "брадатите" мъже била от гр. Сливен, начело с тамошният владика. Вероятно щели да ни помолят да тръгнат с нас за хижа "Тъжа". Когато се стягахме за да тръгнем, въпреки мъглата, дойде тежен представил и ни помоли да им бъдем водачи. Отказахме, защото предполагахме, че може да се наложи заради мъглата да нощуваме на открито. Посъветвахме ги да останат в хижата и докато не се дигне мъглата да не тръгват. Тогава ни предложиха пари, за да ги водим, но ние отново им отказахме.

Въпреки мъглата, ние потеглихме едва към 11 часа. Успешно се предвишихме през "Пеещите канари" до билото под връх "Кадемлия", но след това, макар да се стремяхме да се движим по хоризонтала на северното било, на два пъти губихме маркировката по пътя. След това решихме да се спуснем към долината на река Тъжа и ако не улучим "Гръмотевичната поляна", достигайки пояса на горите, да нощуваме на открито в него. Достигайки го продължихме да се спущаме, но попаднахме на опасни отвесни карни. Върнахме се на по-равно място в гората, насякахме много дъбра и шума, накладохме хубав огън и се пригответихме за нощуване върху настланата шума. През нощта поддържахме постоянен дежурен, който да поддържа огъня и следи да не запалим шумата и гората. Преди да заспим, вечеряхме и си устроихме забава с вицове. Един от нас изказа съжалението си, че "попската" група не е с нас, за да може да слушаме молитви и църковни песни.

Друг подхвърли, че в този район има мечки. По-късно, когато заспивахме, Станчо се притисна по-близко до мене и ме попита, вярно ли е че наблизо може да има мечки. Успокоих го, че те се боят от огъня и хората. За него, това нощуване в гората беше доста сериозно изпитание.

Сутринта нямаше мъгла и след като загасихме много добре огъня, излязохме над горският пояс, ориентирахме се към "Гръмотевичната поляна" и през "Смесището", още преди обед бяхме на хижа "Тъжа".

На следващият ден, времето беше много хубаво и ние тръгнахме за връх "Ботев". Показах само на "тревнелии" извора "Момина пизда", къдено почивахме и пихме студена вода. На върха Станчо беше във възторг от разкрилата ни се великолепна панорама. На наблюдателницата, както винаги Благо ни посрещна като стари познати. След като обядвахме заедно и починаяхме, "тревнелии" тръгнаха обратно за хижа "Тъжа", а ние двамата със Станчо през пряспата, покрай Пръскалото се съмкнахме на хижа "Рай".

Пазачът бай Иван ме информира, че проф. Н. Бонев преди седмица бил няколко дни със съпругата си на хижата. След обед водих Станчо до Пещерата, Пръскалото и Кончето, а вечерта прекаражме много забавно с група калоферци. На следващият ден пре

з

Паниците до обед бяхме в Калофер, където няколко часа гостувах на бай Аврам Кириков. Водих Станчо и в къщата музей на Христо Ботев. С влака до вечерта се прибрахме в Стара Загора.

Станчо нощува у нас, а на сутринта го предадох жив и здрав на родителите му в института.

Останалите дни от отпуската си прекарах предимно с приятелите от болницата. Отначало продължих вързките си със Сане но след това напълно се разделихме. След няколко месеца тя се премести на работа в родния си град Плевен.